

D. _____

Com. _____

Jud. _____

Anul VI. Nr. 5

ABONAMENTUL:
LEI 30 ANUAL

25 Mai 1938

ȘCOALA NOASTRĂ

Foaie învățătoarească de cultură și orientare profesională

Redacția și Administrația:

SAVA BARBATESCU Turnu-Severin

Str. Căpitan Coravu 30

I. Fr. Herbart și Școala Românească.

E îndrăzneț a încerca să cuprinzi în câteva trăsături uriașă operă pedagogică a lui Herbart și influența ei asupra învățământului nostru. Totuși „caracterul revolver” al acestei foi, cât și împrejurarea că la 8 Mai anul acesta, s'a desvelit într'un cadru solemn bustul regretatului prof. Ștefan Velovan, care alături de Dumitrescu Iași, a fost unul dintre cei mai de seamă „herbartieni” ai noștri, mă determină să încerc această.

Herbart activează ca profesor de „pedagogie și filozofie” în Göttingen și Königsberg la începutul Sec. al XIX-lea.

Pretutindeni, în prelegerile profesionale și în numeroasele scrieri se vede obsedanta grijă ca omenirea s'ajungă acel stadiu de umanitate care ar face viața mai fericită. Condiția „umanității” o socotește Herbart a fi educație.

Este explicabil dar, de ce acest filosof și psiholog este cunoscut mai mult ca pedagog.

Sistemul pedagogic al lui Herbart, poate fi ușor înțeles, dacă ne raportăm la ideile sale filosofice și psihologice.

Ca filosof, Herbart este un teoretic care socotește cunoașterea a fi bunul suprem al omului, iar adevărul valoarea cea mai înaltă. Realitatea există în o mulțime de forme variate pe care le denumește reale. Herbart se inseriază astfel în grupul filosofilor realismului pluralist.

Sufletul este o reală neschimbătoare. Senzațiile și reprezentările nu sunt copiile lucrurilor, ci produse ale sufletului în activitatea sa de autoconservare, față de celelalte reale.

În Psihologia lui Herbart eul nu-i izvorul reprezentărilor, ci rezultatul ultim obținut prin asocierea lor. Viața sufletească este viața reprezentărilor.

Nu există vreo funcțiune psihică aparte de funcțiunea cunoașterii. Simțirea durerii și plăcerii până la cele mai înalte sentimente, cași voința, derivă din reprezentări.

Cu asemenea vederi filosofice și psihologice este ușor de înțeles caracterul pedagogiei lui Herbart. Scopul educației, indicat de filozofia practică este formarea virtuții. — Aceasta nu-i alta, decât trăirea vieții conform unui deplin acord între voință și judecată, tinzând mereu la perfecțiune, însetând după dreptate, căutând a ne potrivi voințelor bune și concepând senin pedeapsa, sau răsplata ce inevitabil urmează fiecărei fapte (virtutea e trăirea celor cinci idei apriorice, numite de Herbart tablouri model).

Psihologia dă mijloacele pedagogului de-a înfăptui educația. Puterea de pătrundere și voința ce se cere a fi formată fiecărui copil n'o poate face cine nu-i înstăpânit pe știința psihologiei.

Educația se face prin conducere, disciplină și învățământ. Dintre aceste mijloace, învățământul este cel mai de seamă, conducerea singură slăbește puterea de pătrundere, iar disciplina n'are rost fără învățământ, căci moralizarea este în funcțiune de instrucție.

De aci grija mare pe care Herbart o dă artei de a mijloci reprezentări din ce în ce mai clare.

Forma de învățământ expozitivă, analitică și sintetică sunt considerate în cele mai minuscule amănunte.

Generația de profesori de pedagogie din epoca de renaștere a României în frunte cu Dumitrescu Iași, St. Velovan, V. Borgovan, P. Dulju, Meissner și alții, cunosc în deaproape și sunt adânc influențați de principiile herbartiene.

Toate seriile de învățatori făurite de acești condotieri într'ale Pedagogiei își taxează drept slabă activitatea lor intra școlară când claritatea, asociația, sistema și metoda fiecărei lecțiuni n'au fost cu măiestrie trecute.

Observați la cercurile culturale lecțiunile învățătorilor mai ales „velovaniști” și veți simți arta trecerii treptelor învățământului și precizia întrebărilor. Nimic lipsă și nimic de prisos în aceste întrebări care țintesc „fixarea ideii în forma cea mai justă”. Și cum să nu fie așa, când trăiesc ideea că „omul este ceea ce știe, n'are dorințe vagi, ci numai ceea ce știe, dorește și poate”.

Tendențele pedagogice noi tocmai contra acestui intelectualism exagerat dau lupta.

Influența herbartiană se exercită în școala românească tocmai

Urmare în pag. 2-a

Desvelirea monumentului prof. ȘTEFAN VELOVAN

În ziua de 8 Mai 1938, la ora 11^{1/2} în parcul școlii normale de băieți „Ștefan Velovan”, din Craiova s'a desfășurat solemnitatea desvelirii monumentului celui care a fost profesor de pedagogie al acestei școlii timp de 30 ani.

La solemnitate a luat parte și d-na Velovan, soția decedatului, toți membrii familiei și rudele, numeroși profesori și învățători din țară, foști colegi și elevi ai prof. Velovan, membrii ai corpului didactic, elevii școlii normale de învățatori, delegații ale tuturor școlilor și toate oficialitățile locale.

Un sobor de preoți în frunte cu preotul Marin Pretorian, profesor de religie al școlii, a oficiat slujba sfințirii monumentului și un parastas pentru profesorii școlii și cei 61 elevi morți pe câmpul de onoare.

Răspunsurile au fost date de corul școlii condus de d. prof. Elian.

După slujba religioasă, d. Toni subsecretar de stat la Ministerul Educației naționale, care asista la această solemnitate, a tras panglica pânzei ce acoperea monumentul care a apărut în ploaia razelor de soare.

Monumentul este o frumoasă realizare în bronz a sculptorului craiovean Anghel Chiciu, iar soclul de marmoră este dăruit de cariera de marmoră din Ruschița-Banat, locul de naștere al lui Ștefan Velovan.

După slujbă, preotul Marin Pretorian a ținut o cuvântare spunând că nu este o întâmplare că acest monument se desvelește azi în ziua patronului școlii în ziua în care biserica sărbătorește mironosiile cari au venit să ungă cu mireme trupul Mântuitorului. Ridicarea acestui monument este actul de recunoștință și cinstită a muncii și vieții de muncă închinată în slujba școlii de acela care a înscăunat o metodă pedagogică ce dă o valoare deosebită școlii.

D. Prof. Ilie Gelep, din partea comitetului de ridicare a monumentului, a arătat că Ștefan Velovan s'a născut în com. Rusca pe apa Bistrei-Banat, la 28 Sept. 1851. E fiu al preotului Nicolae și preotesei Drăghina.

Cursul primar l-a făcut în comuna natală. A trecut în cursul superior obținând o bursă de 200 florini, de la fundația „Gojdu”, iar după ce și-a luat licența, a făcut seminarul teologic de la Gotha-Germania unde a fost profesor la școala de aplicație.

Înapoiat la Caransebeș, a lucrat acolo până ce a fost adus în țara mamă de Tache Ionescu.

Vorbitorul a făcut o largă și documentată expunere asupra activității

didactice și științifice a lui Ștefan Velovan.

(Din lipsă de spațiu nu o putem publica în întregime. O vom publica însă negreșit în numărul viitor).

Aîncheiat predând monumentul d-lui prof. Ilie Popescu-Teiușan, directorul școlii normale.

Au mai vorbit d-nii C. Spânișteanu fost elev în prima serie din țară a lui Ștefan Velovan; Florea Dumitrescu, președ. Asociației învățătorilor doljeni, prof. Mircea-Caransebeș, Gh. Dem. Miulescu, avocat, din partea Ligii culturale secția Dolj, al cărui vice-președinte a fost decedatul Velovan, Gh. Lungulescu, din partea ziarului „Universul”.

Cuvântarea d-lui Mihai Ionescu, Președintele Cercului Didactic „Ștefan Velovan”

Acum 6 ani, își isprăvea viața în cuibul său liniștit dela Poiana-Ruscăi unul din cei mai demni din ceace a fost în momentul războiului, generația idealistă, muncitoare și plină de încredere, profesorul nostru de pedagogie Ștefan Velovan.

În liniștea sale locuințe patriarhale din Rusca Banatului, își închisese viața în necunoscuta-i trudă culturală de fiecare zi. Având grija bogatelor sale manuscrise inedite, care așteaptă de atâta vreme devotați cercetători și care în curând vor vedea lumina tiparului, grație celor mai apropiați admiratori ai săi, Ștefan Velovan aduna și adnota cu răbdarea omului deprins cu informația științifică, tot ce i se părea că e mai senin și mai profund adevărat în opera-i științifică, de care se legase prin toate rosturile, după 49 ani de muncă la catedră.

Prin nimeni altul n'a înviat mai bine în amintirea noastră, decât printr'insul toată acea atmosferă înălțătoare a școlărității noastre și a celor mai admirabile ore de clasă, pe care, în condițiile de azi ale vieții și ale școlii noastre, ne silim din greu a le înțelege mai bine și a le imita.

Marele lui suflet se hrănea totdeauna prin vădirea activă a unei inteligențe superioare cu care era înzestrat și care l-a ajutat a fi pregătit pentru cele mai înalte și puternice manifestări sufletești, în lumina cărora profesorii și elevii acestei școlii îi arătam toată prețuirea și admirația noastră, topite într'o adâncă și devotată iubire.

Aminirea atâtor lucruri interesante, spuse de dânsul, este așa de vie în sufletul nostru, în cât o pornire spontană

Urmare în pag. 2-a

I. Fr. Herbart și Școala Românească.

urmare din pag. 1-a

În timpul când în Statul nostru nou, totul era de organizat. Singura putere de organizare a manifestărilor individului este rațiunea. Scrutarea intelectuală a tuturor actelor este binevenită pentru purificarea mediului nostru oriental înbâcsit de unele tradiții și apucături fără noimă.

In multe privințe este depășită azi școala herbartiană.

Nu trebuie însă să uităm meritele reale pe care le-a căpătat, zidind la temelie statului nostru ordinea și înlăturând înclinările instinctive și haotice.

Acum, când școala noastră, luată din tinda bisericii, s'a încheiat și a croit un drum sigur sub auspiciile discipolilor herbartieni, poate să și permită experiențe de cucerire a noi principii pedagogice. Putem acum vorbi de școala activă integrală, de școala după măsură, de școala vieții, școala centrelor de interes, școala țărănească etc., dar, trebuie să reținem că toate acestea sunt posibile numai după ce a intrat în patrimoniul nostru munca uriașă a unor profesori ca Borgovan, Velovan și Dumitrescu-Iași.

9. V. 1938.

V. Grosu

invăț. gr. I licențiat în pedagogie

Desvelirea monumentului

prof. STEFAN VELOVAN

urmare din pag. 1-a

tană de recunoștință se îndreaptă către acela care a creat sufletul învățătorului oltene și care, ca pedagog a unit în persoana sa cu atâta demnitate, autoritatea unui comandant, cu blândețea pedagogică a unui Pestalozzi nimbate cu dumnezeiasca strălucire a nobleței umane.

Cinstirea și amintirea marilor personalități, cari au înălțat școala și știința românească și le-au dus faima chiar peste hotare, cum a făcut ilustrul Ștefan Velovan, constituie o înaltă datorie de conștiință prin care neamul arată că își merită valorile și comorile hărăzite de D-zeu.

Cercul cultural „Ștefan Velovan” din Craiova, format în majoritate, din foștii elevi ai ilustrului pedagog, aduce prin glasul președintelui său, prin os de neuitată recunoștință, în amintirea marelui nostru profesor, care a fost Ștefan Velovan, și se închină pios în fața operelor sale culturale, din care se vor împărtași deapaururi, generațiile prezente și viitoare

Cuvântarea d-lui profesor Ilie Popescu-Teiușani, directorul școlii normale

Ce a însemnat profesorul Ștefan Velovan pentru Școala Normală de învățători din Craiova v'o spune inscripția depe frontispiciul ei, v'o spune acest bust așezat cu fața către intrarea prin care el a pătruns 25 ani, încărcat de gânduri și simțire de adevărat dascăl și om de știință; v'o spune această dovadă particulară a foștilor lui elevi și admiratori, mișcați astăzi că alături de ei, a venit să salute chipul acum desvelit al magistrului lor, și acela care din mijlocul lor ridică—el însuși hrănit din spiritualitatea vechilor noastre școli normale la al căror progres profesorul Velovan a contribuit atât— a ținut să fie aici la această închinare ce facem virtuții și luminii.

Nu este locul aici să arătăm importanța activității pedagogice a celui în bronzul acesta turnat. Dar fiindcă este drept să spunem că ceea ce a făcut totdeauna pe dascăli mari a fost mai

puțin știința lor și mai mult credința, dragostea și sinceritatea cu care ei au lucrat pe ogorul școlii, vom spune și noi că alături de calitățile de cărturar, gânditor și pedagog erudit, calități pe care profesorul Velovan și le a desfășurat în lucrări și studii de vază în literatura noastră filosofică, el a fost un pedagog practic, un pedagog al inimii.

Luptător naționalist în Banat, năzuind a-și vedea neamul odată întregit în granițele lui firești, învățător al generațiilor ce s'au sacrificat apoi pentru așezarea în fapt a acelei calde și nepotolite năzuințe, gânditor de elită, frământând jumătate de veac cele mai adânci și mai însemnate probleme ale procedurilor de învățământ și educație, celăștean de riguroasă și stăpânită disciplină într-o țară pe care el a dorit-o atât de mult așezată pe temelie erarhizării neștirbite a valorilor și a cultului muncii și competenței, Ștefan Velovan ne-a servit prin viața lui, cea mai exemplară lecție de cum trebuie să ne conducem pașii ca români, dascăli și cetățeni.

În calitate pe profesor de pedagogie—prea fericit de a fi urmat la catedră unui atât de strălucit și exemplar înaintaș, de director al școlii de aplicație întâiași dată înființată sub conducerea lui, de director al școlii normale această instituție din sufletul lui, și a altor la fel cu el crescuți, închinându-mă împreună cu corpul profesoral și cu elevii de azi ai școlii memoriei patronului nostru spiritual și mulțumind onoratului comitet de inițiativă prin grija căruia s'a ridicat acest bust și d-lui subsecretar de stat Dimițrie Țoni, care s'a ostenit să vină în mijlocul bucuriei noastre, declară că primind acest monument ridicat virtuții, vom ști să-l înconjurăm mereu cu aceeași dragoste și devotament, cu care Ștefan Velovan și-a petrecut zilele în serviciul instituției ce-i poartă cu mândrie numele.

Seria cuvântărilor a încheiat-o d-l subsecretar de stat Țoni.

Mai dati o cotizație pentru... Asociației!

La începutul acestei luni, s'a ținut adunarea ordinară a Asociației învățătorilor Mehedințeni. De vreo 7-8 ani, asistat regulat la aceste adunări. Dar par'că niciodată n'au fost discuțiile mai monotone, mai linguiștice și

mai seci ca acum. Și ce dezolant spectacol!... Afară cerul burniță o ploaie măruntă și rece, iar înăuntru vorbitorii ca o fericită excepție se trăgeau de burlă, înghițeau noduri, frământau pălăriile în mâini și se trudeau să lingă

cât mai mult și cât mai apăsător, mâna ce se întindea cu o binecuvântare ipocrită asupra lor. (Era mâna care nu s'a întins să caute pe a mea și încă pe a unui coleg, pentru că „numai eu eram păcătos în Ierusalim” iar colegul avusese norocul să stea pe bancă lângă un „păcătos”.)

Nu știu câți au observat aceste constatări, sau mai precis, câți vor să le recunoască, din cei ce au fost acolo. Ceeace cred însă că au observat cu toții, e faptul că fiecare adunare a Asociației se soldează cu câte o nouă cotizație, pusă pe salariul învățătorului. Pentru că vedeți d-voastră, nouă ne trebuie multe: Ne trebuie cămin la București și la Severin; Ne trebuie casă de odihnă la munte și la mare; Avem absolută nevoie să cîlim o revă de la București și alta de la T.-Severin; Avem nevoie de... „desbătut subiecte frumoase (auzi, frumoase) în congrese” vorba scrisorii de acum câteva săptămâni; avem nevoie să organizăm cursuri, excursii, etc. Apoi: reprezentarea în congrese... „trimiterea de bursieri” la cursurile Asociației Generale și înfășurată, trebuie să înmormântăm pe cei ce mor și să susținem pe cei ce rămân. (Și desigur, că până să moară un coleg, banii trebuie depuși neapărat la banca „Învățătorul Mehedințean” sau în orice caz, valorificați în vreun comerț oarecare).

Și cine credeți că va beneficia la casele de odihnă, de ajutoare și de toate celelalte avantajii??

Aceeași clică de rubedenii și prieteni de eri, care s'a înfipt la conducerea Asociației și care, pentru a menține acolo, își adună în fiecare an, o altă clică de sateliți gălăgioși, care aprobă totul, sbeară pe cei ce nu-s în struna lor și votează la repezeală orice chestiune, după ce au au trecut-o bine bineînțeles, prin judecata măduvii spinării.

Dar... să nu uita acești gălăgioși, că ei, 50-60 la număr, iau hotărâri în numele celor 900 de colegi din Județ și ar fi bine să nu se erijeze totdeauna în mandatarii ai acestora. Și totuși, nu vreau să se creadă că sunt împotriva Asociației. Eu am luptat pentru prestigiul ei, mai mult decât mulți gălăgioși de acum. (Polemica de acum 5-6 ani, dusă cu o colegă din București și cu un distins coleg din R.-Vâlcea, stă mărturie). Dar, D-zeu mă ierte, prea multe cotizații. Și dacă le-am înșirat mai sus pe toate, nu înseamnă că sunt împotriva tuturor.

Unele, sunt necesare, altele însă sunt complet inutile. (Vom lămuri această într'un alt articol).

Și iarăși prea s'a înțepenit aici la

Mehedinți aceeași clică ce beneficiează de tot și de toate. La cămin, la bancă și la Asociație, ca într'un adevărat viclu, vedem aceleași figuri. Și încă nu-i deajuns atâta. Trebuie (cu imperativ vedeți,) ca și Asociația corală să treacă sub aceeași stăpâni și mai ales trebuie ca banca Spiru Haret să treacă la „Învățătorul Mehedințean”

Câțiva colegi, au semnat și un tablou în care cer fuzionarea băncilor.

Noi, ne în întrebăm însă nedumeriți: De ce fuzionare?? Pentru care motiv?

Nu cunoaștem noi oare rezultatul nașast la care au dus fuzionările în viața trecutelor partide politice? Suntem noi atât de orbiți, încât să reactualizăm trista experiență a acestora?

Noi știm că o fuziune, înseamnă o tovărășie între doi negustori, dintre cari neapărat, unul va eși păcălit. Dece să încercăm să ne furăm căciula unii altora?? Și apoi, cine sunt cei ce cer fuziunea? *In loc s'o cerem noi, cei dela Sp. Harel, cari am introdus acolo metode absolut noi și am introdus un spirit împăciuitor prin desființarea taberilor care se bat pentru întâietate, o cer tocmai cei ce s'au menținut la conducerea băncii „Învățătorul Mehedințean”, prin acele faimoase și de pomina „majorități zdrobitoare”, (100 de colegi din 900, câți are județul Mehedinți).*

O cer tocmai cei ce ne-au alungat din casa la care am pus și noi multe cărămizi, lăsându-ne să ne căutăm sălaș aiurea, o cer tocmai cei ce nu mai vor să facă loc nimănui la conducere.

E bine așa d-lor colegi??... Desigur că nu! Nu vă lăsați deci linguiști, nici intimidări și nici turburați de amenințări.

Pe deasupra tuturor intrigilor, intereselor de rubedenie și prietenie, curtenilor și mai ales pe deasupra linguiștirii în scopul satisfacției intereselor personale, trebuie să troneze judecata dreaptă, (a creierului desigur) și tăria de caracter, cu îndrăzneală în cele bune. De nu vom lucra astfel veți vedea d-lor colegi cum an de an, salariul nostru va fi grevat de tot mai multe cotizații, smulse în numele nu știu căror interese de solidaritate profesională, până vom ajunge să dăm cotizație și pentru... menținerea la conducerea secției județene a acelorași conducători. (Să nu zămbiți, că n'am spus-o în glumă) Și abia atunci veți înțelege tristul refren ce se vrea popularizat: „*Mai dați o cotizație pentru... Asociație*”

D. Bunescu
Învățător

Adunarea generală anuală a Asociației Învățătorilor Mehedințeni.

În ziua de 1 Mai 1938, a avut loc în T.-Severin adunarea generală ordinară a Asociației învățătorilor mehedințeni.

Înainte de a se intra în desbaterea chestiunilor din ordinea de zi, s'au întocmit și trimis câte o telegramă omagială M. S. Regelui Carol II-lea și d-lui D. V. Toni subsecretar de stat la Ministerul Educației Naționale.

După aceea, d-l V. Presură, revizor școlar delegat, a cerut adunării generale un vot de încredere și solidarizare cu faptele d-sale, pentru care a fost deferite justiției și de care, spune d-sa, că nu este vinovat. Au luat cuvântul pentru solidarizarea cu d-l Presură, d-nii D. Dăncău-Cremenea, Gămuțescu-Sura, Gh. Lugojanu și Gh. Beniog-Ișverna.

D-l Ion Enea inv. T.-Severin și prim cenzor al asociației învățătorilor a protestat împotriva acestei încercări a d-lui V. Presură, de a smulge solidarizarea învățătorilor prezenți, circa 100-120, din cei peste 900 inv. câți are județul cu acțiunile d-sale, care sunt în curs de cercetare la Cabinetul de Instrucție al Trib. Mehedinți. D-sa a accentuat că nu trebuie să împielăm cu nimic asupra justiției, care singură este în măsură să se pronunțe asupra vinovăției sau nevinovăției d-lui V. Presură. A anticipat asupra acestor chestiuni este și preamalur și nedelical din partea noastră, a mai spus d-l Enea.

N'a ripostat nimeni din toată aduna-

urmare în pag. 3-a

Adunarea generală anuală a Asociației Învățătorilor Mehedințeni

urmare din pag 2-a

rea și nici d-l V. Presură asupra celor spuse de d-l Enea,

După aceste discuții, s'a trecut la epuizarea punctelor din ordinea de zi.

La punctul 5, s'a născut o vie discuție între d-nii V. Presură și D. Totir, pe deoparte, care cereau desființarea societății corale, sau trecerea ei tot sub conducerea asociației și D-l Ion Enea secretarul societății corale, pe de altă parte, care a susținut că societatea corală nu trebuie desființată, ci încurajată, căci are scopuri frumoase, iar membrii ei sunt toți membri și ai asociației învățătorilor, care își plătesc regulat colizațiile statutare, cât și abonamentul la revista asociației. A o des-

fința înseamnă că s'ar distruge tot e-lanul și toată munca ce au depus-o învățătorii coriști, care au făcut sacrificii enorme într'un an, să vină la toate repetițiile.

Cu rezerva celor discutate, adunarea a dat descărcare comitetului de gestiunea sa, pe anul 1937.

La sfârșit, s'a ascultat conferințele: „Organizarea Școlii Normale“ ținută de D-l Const. Mira și „Manualele școlare de curs primar“ ținută de D-l D. Sprâncenatu ambii învățători licențiați, după care, adunarea generală a luat sfârșit la ora 2 p. m.

Asistent.

O dovadă din multele primite la redacție,

despre metoda smulgerii adeziunilor învățătorilor
mehedințeni pentru solidarizarea cu V. PRESURĂ.

Domnule Revizor Bărbătescu,

Prin prezenta îndrăznesc să vă mărturisesc o faptă pe care în mod inconștient am comis-o. Mergând la bancă ¹⁾ pe ziua de 17 Aprilie am semnat niște hârtii în care eu am gândit că semnam actul de prezență, deoarece fusesem lipsă la lămuririle date încă de dimineață. Mergând spre gară am aflat dela colegi că era ceva contra Dv. Dv. totdeauna mi-ați făcut bine numai bine și nu știu cum s'a

făcut ca eu să dau dovadă că nu recunosc.

Eu vă rog să-mi iertați această mare greșală, dacă credeți cu putință.

Sănătate,
Petcu Elena
Învățătoare

19/IV/938. - Severin

¹⁾ La Banca Învățătorilor Mehedințeni a lui V. Presură N. R.

Răspuns Unui Comunicat al Ministerului Educației Naționale.

Ministrul Educației Naționale a trimis ziarelor următorul Comunicat:

„Intr'un articol din „Neamul Românesc“, în urma unor informațiuni greșite sau interesate ce i s'au dat, d. prof. N. Iorga afirmă că s'ar fi înlăturat pe nedrept unele persoane din controlul învățământului primar citând în deosebi cazul revizorului școlar Sava Bărbătescu dela Mehedinți.

Ministerul ține la dispoziția d-lui prof. N. Iorga dosarele anchetelor făcute d-lui Sava Bărbătescu în cursul anului din urmă, dintre care unul foarte concludent al d-lui inspector general C. Damianovici. Din el se poate constata cazul ce-a determinat înlăturarea lui din postul de revizor școlar“.

„Neamul Românesc“ No. 108 din 20 Mai 1938 răspunde:

„In legătură cu un comunicat polemic pe care, în numele Ministerului Educației Naționale d. D. V. Toni a avut tristul curaj să îl adreseze ziarelor, d. prof. N. Iorga ne autoriză să publicăm următoarele:

Sunt false informațiile pe cari se sprijină „Comunicatul“ adresat d-sale (care într'un act ministerial nu e d. prof. N. Iorga ci „d. consilier regal“ N. Iorga pentru orice om cu simțul formelor) dela Ministerul Educației Naționale - unde în acest domeniu un simpatic cleric ardelean nu are nici un amestec; iar cine hotărâște nu poate fi adus de d. Iorga nominal în

discuție - pentru destule motive“

Deasemeni, „Neamul Românesc“ no. 110 din 22 Mai 1938 scrie:

„Remarcabilul dascăl care de două decenii a părăsit catedra, ca să facă pe electorul și pe agitatorul profesional, a vorbit în comunicatul său de o anchetă pe urma căreia d. Bărbătescu a fost scos din revizorat ca să-ia locul remarcabilul bătașu dela Mehedinți Presură-Presură. Avem înainte rezultatul cercetărilor care au dat pretext „exce-lenței“ D. V. Toni la două din ilegalitățile lui . . .

Ancheta d-lui inspector Damianovici duce la încheierea că d. Bărbătescu e prea autoritar. Nici o vorbă de abuzuri comise sau de neîndeplinire a datoriei.

Ministerul a subliniat că metodele autoritare ale revizorului Bărbătescu erau provocate de anarhizarea crescândă pe care o alimenta d. Presură-Presură printre devotamentele fără-niste din învățământul mehedințean.

Precizăm că șeful de bătași Presură a tras cu revolverul în alegeri; iar procesul privind fondurile Comitetului școlar județean e în curs“.

Mulțumim respectuos Domnului Profesor N. Iorga Consilier regal pentru apărarea ce ne o ia.

Sava Bărbătescu
revizor școlar

22 Mai 1938

Cărți și reviste Colecția Uniunii Scriitorilor Olteni.

Const. D. Ionescu: Prin Munții Mehedinților. Din stână în stână. Note și impresii. Ramuri Craiova.

Odată cu mugurul frunzei desfăcut la razele soarelui de primăvară, literatura românească a primit un dar. Este cartea, cu titlul de mai sus, a d-lui profesor Const. D. Ionescu, la liceul „Traian“ și fostul director al școlii normale de învățători din Turnu-Severin. Pentru acei care cunosc scrisul d-lui Const. D. Ionescu, desigur că apariția acestei cărți nu i-a surprins. Scriitor de înaltă concepție, măsură și bun simț a răspândit cu dărnicie însemnările sale de critică literară în aleele reviste „Datina“ „Ramuri“ și „Cândirea“ etc. Cine le-a citit măcar întâmplător sau fugitiv, dacă nu cu atenție, și-a făcut o idee sigură despre opera disecată, căci cuvântul măsurat al d-lui Const. D. Ionescu însemnează întotdeauna „peceție“.

Impărțită în treisprezece capitole care însemnează poate tot atâtea zile de călătorie și popas, d-sa, cu o pană măiastră, descrie colțul cel mai necunoscut al munților Carpați - munții Mehedinților - o adevărată „terra ignota“ pentru geologi, geografi, turiști și pentru iubitorii naturii. Dela primul capitol, cartea te atrage și te face să n'o lași din mână până nu închizi coperta. Te atrage tocmai necunoscutul, fiindcă te poartă pe cărări neumblate, prin locuri abrupte, unde n'a călcat picior de om, unde ursul domnește în voie, ca singur stăpânitor.

Nu știu de ce la citirea acestei cărți mi-a venit în minte duiosă navelă „Datorii uitate“ a regretatului Jan Bart. M'am recules și m'am lămurit apoi. Conștiința omenească, acest labirint, nepătruns până acum, nici de firul Adiadnei și nici de mecanica timpurilor de azi, a fost în stare să arunce o punte de legătură. Și iați de ce Noi, Românii, avem un păcat. Să mi-se ierte apostrofa. Ne cunoaștem prea puțin țara, cu frumusețile ei naturale, cu munții ei, cu râurile cristaline, ce se sbat vijelios în prunduri, cu dealurile îmbrăcate în fructe ca para focului, cu câmpiile ce și leagănă aurul în luna lui Cuptor, în fine cu tot ceea ce formează comora neamului nostru.

Cunoscând-o, ar trebui să știm mândria de stăpâni, să ne lăudăm cu ea, dar să-și îmulțim talantul, prin muncă, asemenea slugii credincioase din Evanghelie.

Frumusețile țării nu se pot cunoaște din odaie, de după perdele sau jaluzele, ci în plină natură, unde colcăie vieața, așa cum a lăsat-o Dumnezeu, de mii de ani. Capitolul acesta ar trebui să formeze, pentru conștiința noastră de Români, o parte distinctă, pe care s'o numim cu titlul lui Jean Bart, cu părere de rău, „Datorii uitate“. Da, și chiar uitate fiind să le îndeplinim pentru prestigiul nostru ca neam. N'am mai vedea Români admirând frumusețile altor țări, când pe ele țării lor nu le cunosc sau în ascensiuni, în Alpi, pe Mont-Blanc sau Jungfrau, când Carpații sunt mai aproape și neîntrețuși.

Dar să compare cineva numai o floare, o gențiană, nu uai mult, din Alpi cu una din Carpați și va vedea superioritatea florei românești. Deaceia dojana autorului este la locul ei: „Mai mult ne stau în minte icoane din Alpi și Himalaia decât din munții la poalele cărora ne-am trezit și ne trăim vieața“.

Ce am făcut noi, în genere, spre a face cunoscută țara cu tot ceea ce mișcă la fiecare pas, cum e încurajat oficialitatea cunoașterea țării de ama-

tori, oameni de știință, turiști etc.?

În afară de frumosul album cu „Priveliști românești“ al lui Al. Bădăuță în afară de cărțile unui I. Simionescu, S. Mehedinți și alții, prea pușini, în afară de slaba propagandă pe care o duce „Oficiul Național de turism“ nu s'a făcut mai nimic.

Iată de ce sunt pușini aceia care, chiar dacă le dă mâna, se încumetă să sue potecile munților noștri și „încă mai pușin aceia care să le fi confurat în cuvânt ceva din înfățișarea lor“

Cartea d-lui Const. D. Ionescu, o podoabă literară, împlinește un rol multiplu și un gol simțit în literatura noastră turistică, pentru omul de știință geograf, geolog, căci d-sa este un observator atent chiar pentru lucrurile mărunte și din toate punctele de vedere. Din ea se desprinde și o deosebită dragoste pentru locurile umblate, pe care le descrie într'un stil viu sprinten, cu căldură sufletească și măsură, ceea ce este un merit, care face lectura atrăgătoare, fiindcă nu face parte din grupa acelor cărți searbăde, reci, pline de nomeclaturi și date, demne de cunoscut numai de oamenii de știință, specialiști în materie.

Autorul nostru cu cunoscutul său talent literar și apreciat simț critic a prins tocmai dinamismul vieții, care atrage, te înfioară, te face să te cutremuri în fața măreții firii, te înalță te face ca acolo în singurătatea tainică a brazilor și a piscurilor abrupte unde fulgerele și trăsnetele sunt mai dese, mai nemiloase, mai înfricoșătoare, să pricepi mai mult tainica legătură sfântă dintre om și divinitate, te îndeamnă să iubești natura, să te apuci, de drumeție, spre a cunoaște oameni și locuri.

Mai mult Nu este numai un ghid, ci o operă literară în toată accepțiunea cuvântului cu calități incontestabile și critica sinceră, va trebui să așeze această „podoabă“ alături de „România pitorească“ a lui Vlahuță și alături de „Pseudochinegheticos“ a lui Al. Odobescu. Fără exagerare, cartea d lui profesor Const. D. Ionescu este un „mozaic literar“. Acolo își dau mâna și se îngemănează într'un tot armonice cunoștințe de literatură, știință, geologie, geografie, Zoologie (fauna) botanică (flora) tradiții, istorie, poezie poporană, legende, credințe, obiceiuri, stâni de ciobani, turism etc., etc.

Aș micșora frumusețea peisagiilor, dând citate fragmentare, fiindcă toată cartea în sine este ca o floare îmbobocită, căreia dacă-i rupi petalele nu mai atrage nici bondari, nici albinele și nici oamenii. Deaceia las această pe seama lectorului.

Si eu am cunoscut unele fragmente din revista „Ramuri“, înainte de apariția cărții. Cu toate acestea părerea generală se formează, când ai în față întregul. Cine nu va simți fiorii și nu va gusta frumusețile, când va citi „In valea Cernei, la Corcoaia“ cu „ciuciulele ce se arcuiesc dințate, ca niște ruini dintr'un zid odată teafăr“? Dar „Pe Rădocheasa-Cracul-cu-sănuni și Bulzul“, cel mai frumos colț din munții Mehedinților? Dar stâniile de oi? Dar toate celelalte capitole?

Cele douăzeci și una de planșe, vrednice de cel mai prețios album, întregesc cu prisosință cartea. Ele denotă și un suflet de artist, care știe să aleagă și iubește frumosul. Da, și un suflet de artist, căci acolo sunt și vibrațiile inimii, fiindcă „... însemnarea călătoriei în slovă nu este ceva făcut la întâmplare, ci inima ne-a poruncit-o“, spune la urmă autorul. Deaceia ce pleacă dela inimă merge la inimă. Cartea, care situează pe d-l Const. D. Ionescu în rândul scriitorilor autentici, merită să fie citită de toți iubitorii de literatură sănătoasă. Va fi o întremare și o delectare pentru cititorii serioși.

Dumitru V. Roșu

inv. gr I Corcova-Cordun

Dela Banca populară „Spiru Haret” din Turnu-Severin Proces-Verbal

Subsemnații membri în Consiliul de Administrație ai Băncii Populare „Spiru Haret” din T.-Severin, întrunindu-ne azi 12 Mai 1938, am hotărât:

1)
2)
3) Asupra adreselor No. 10615 din 18 Aprilie 1938 a Centralei Cooperative de Indrumare și Control, precum și asupra adresei No. 135 din 8 Mai 1938 a Serviciului de Inspecție și Control prin care ni se recomandă să convocăm o adunare generală pentru fuziunea Băncii, noastre cu Banca „Invățătorul Mehedințean”, din T.-Severin, a luat cuvântul D-l M. Ciortan consilier din plasa Motru-de-Sus care a declarat consiliului că învățătorii din plasa Motru-de-Sus nu au discutat și nu discută fuziunea acestei Bănci cu Banca „Invățătorul Mehedințean”. Dacă s'ar fi dat vre-o declarație, de vre-un învățător pentru fuziunea acestor Bănci, aceasta au făcut-o numai pentru a fi în bune raporturi cu autoritățile școlare.

D-l Pandele Vuescu consilier din Plasa Cloșani declară că: deși unora din societarii acestei Bănci le a părut bine că nu li s'au făcut rețineri de Administrația Școlară, către Banca „Spiru Haret”, totuși n'a auzit pe nici unul spunând că cer fuziunea, din contră sunt de părere să se păstreze cele două Bănci, căci îi pot servi mai bine.

D-l A. Diaconu, consilier din plasa Motru-de-Jos, declară că învățătorii din cercul său, în conferința din luna Aprilie a. c. avută în Com. Buicești, luând cunoștință de ideea fuziunii, pusă în discuție de Președintele Cercului, sunt contra fuziunii, atâta timp cât motivele de despărțire persistă. Ceva mai mult, membrii dela Banca „Invățătorul Mehedințean” sunt nemulțumiți de felul de administrație a acelei Bănci.

D-l Iancu Pleșa consilier din plasa Dumbrava, declară că învățătorii din cercul său, consultați la conferința din Mai a. c. au declarat categoric că sunt în contra acestei fuziuni.

D-l T. Ciobanu, consilier din plasa Blahnița-Câmpu, declară că atât d-sa cât și învățătorii societari la Banca „Spiru Haret” din plasa d-sale sunt contra fuziunii.

D-l I. Păunescu-Sfetcu, consilier din partea Revizoratului școlar, declară că este pentru fuziune, dacă conducătorii celor două Bănci, vor să facă o fuziune loială, făcând abstracție de interese personale, cu scopul de a se face o armonie sufletească. Aceasta ar fi idealul către care trebuie să tindă cele două consilii de administrație.

D-l Sava-Bărbătescu, vice-președinte, rezumând cele discutate constată ca și unanimitatea consiliului, că până nu vor dispărea motivele care au pricinuit înființarea Băncii „Spiru Haret” nu este oportună convocarea unei adunări generale extra ordinare, care să discute fuziunea celor două Bănci. D-sa spune că a fost delegat de către d-l D. Dăncău a spune consiliului că și d-sa este contra fuziunii și că este de părere să se trimească un raport explicativ Casei Centrale de Indrumare și Control în acest sens.

Consiliul, cu unanimitate, hotărăște a se arăta Centralei de Indrumare și Control printr'un memoriu, că în principiu n'ar fi contra fuziunii, însă față de starea de fapt și de spiritul de azi este prematură ideea fuziunii. Aceasta cu atât mai mult că nu i s'a adresat acestui consiliu nici o cerere până azi din partea vreunui societar al acestei Bănci, care să ceară convocarea unei astfel de adunări generale. Bănuește că întâmpinarea prin care

a fost sesizată Centrala Cooperativă, nu este pornită din inițiativa societărilor acestei Bănci, ci de către persoane interesante.

4) Consiliul, luând cunoștință că pe luna Aprilie a. c. Revizoratul Școlar nu a reținut pentru această bancă suma ce a fost trecută în borderoul trimestru pentru ratele debitorilor noștri și luând cunoștință de adresa No. 3431 din 6 Mai a. c. delegăm din partea consiliului pe D-l I. Păunescu-Sfetcu să intervie la Revizorat pentru a face reținerile potrivit dispozițiilor legii cooperăției, legii pentru organizare a Ministerului Educației Naționale.

Suntem de acord, să nu se facă rețineri pentru debitele ce le au la noi, debitorii noștri care au dat declarațiuni Revizoratului în acest sens, cu condițiunea ca aceste declarațiuni să se depună la sediul Băncii, pentru a se lua cunoștință de ele.

Delegăm comitetul de conducere ca pentru debitorii care nu înțeleg să plătească ratele datorilor să fie urmăriți conform legii. Deasemenea delegăm comitetul de a da în judecată personal pe D-l Revizor școlar care nu ne va face reținerile conform hotărârilor de mai sus și legilor enunțate în aceste puncte.

6) Având în vedere nevoia de credit a învățătorilor societari la această Bancă, pentru însăși mântări, pentru cumpărări de vite, pentru cumpărări de unelte agricole și pentru întemeieri de gospodării model și având în vedere că prin ratele lunare ce se restituie din împrumuturile date de această Bancă, nu se pot satisface toate cererile de credit. Mai având în vedere că adunarea generală a societărilor din 16 Aprilie a. c. a fixat limita de lei 1.000.000 (un milion) până la care Banca „Spiru Haret” să se poată împrumuta în cursul anului 1938, mai având în vedere că Banca „Spiru Haret” nu a contractat nici un împrumut la Federația Mehedințului, la Banca centrală Cooperativă sau la Banca Națională, decide consiliul ca banca „Spiru Haret” să lucreze ca mandatară obligată solidar a Institutului Național Agricol până la suma de lei 1.000.000 (un milion) pentru operațiuni privind proprietățile arabile, silvice și pomicole până la 50 ha. și 15 ha. vie altoită conform statutelor și instrucțiunilor Institutului.

La act ca Institutul Național de Credit Agricol din București a pus la dispoziția Băncii „Spiru Haret” din T.-Severin în acest scop un fond de lei 1.000.000 (un milion.) Autoriz pe d-nii D. Dăncău președinte și S. Bărbătescu vice-președinte, care au semnătura socială, să încheie și să semneze în numele și pentru Banca „Spiru Haret”, ca mandatară și obligată solidar, convențiunea respectivă cu Institutul Național de Credit Agricol din București, declarând că acceptăm în totul și fără nici o rezervă, toate obligațiunile impuse de legea și statutele Institutului Național de Credit Agricol cât și pe cele stabilite sau ce se vor mai fixa în viitor în institut.

Deciziunile luate de către consiliul de administrație prin prezentul proces-verbal vor fi supuse ratificării primei adunări generale a societăților.

7)
8)
Drept care am încheiat prezentul proces-verbal.
p. Președinte,

(ss) S. Bărbătescu.

Membrii:

ss) Iancu Pleșa
ss) A. Diaconu
ss) I. Păunescu Sfetcu
ss) M. G. Ciortan
ss) P. Vuescu.
ss) T. Ciobanu

Banca Populară „Spiru Haret” din Turnu-Severin

COMUNICAT

Sumele colectate de către Banca populară Spiru Haret dela învățătorii mehedințeni și alți particulari în primăvara anului 1937, pentru construcția unui local de școală normală pentru fice-orfane ale membrilor corpului didactic din România, în întregime au fost trimise la timp Comitetului de Construcție prin Președintele sau D-l Al. Popescu-Necșești București. Societarii băncii Spiru Haret și donatorii pot vedea oricând la Biroul Băncii rezultatul modest al acestor colecte și acte liberate de Banca Națională a României, prin care s'au expediat sumele.

Nici Revizoratul școlar de Mehedinți și nici vreun funcționar din Ministerul Educației Naționale n'a avut nici un amestec în colectarea și încasarea acestor sume subscrise și donate benevol.

20 Mai 1938

No. 409

Știri și fapte.

Pentru premiile școlarelor la serbarea de fine de an, recomandăm cârticica de „Versuri” a colegului nostru D. Bunescu.

Poeziile cuprinse acolo, sunt străbătute de un puternic sentiment de religiozitate, atât de necesar în formarea educației morale a micuților elevi.

Se poate comanda direct la autor, în com. Isverna jud. Mehedinți, sau dela librăriile „Gh. Ștefănescu” și „Arta Românească” din T.-Severin. Cârticica, e apărută în biblioteca „Pământ și suflet Oltenesc” din Craiova.

Din cauza abundenței de material, suntem nevoiți să amânăm ciclul de articole asupra cărții „Oameni Alesi” de D-l I. Simionescu, articole scrise de colaboratorul nostru D. Bune. cu. E posibil ca aceste articole, să apară mai târziu și într'o broșură, care va ușura mult înțelegerea și sintetizarea operii dată ca studiu pentru examenul de gr. II. din toamna acestui an.

A eșit dela tipar lucrarea „Metoda reflectării faptelor” Studiu metologic original de Ștefan Velovan. Lucrarea s'a tipărit după manuscris sub îngrijirea admiratorilor săi Marin Florescu și Ilie Jianu, institutori Craiova. Se vinde cu 40 lei exemplarul.

Domnii Marin Florescu și Ilie Jianu se străduiesc ca până în toamnă să tipărească toată opera rămasă în manuscris a lui Ștefan Velovan.

Ziarul *Neamul Românesc*, condus de către D-l Prof. Nicolae Iorga Consilier Regal, publică în numărul 104 din 14 Mai 1938, un articol intitulat „Mai multă atenție” semnat chiar de către D-l Prof. N. Iorga, în numărul 107 dela 19 Mai 1938, un alt articol „Un comunicat care e mai mult o mistificare”, în numărul 108 din 20 Mai 1938 un alt articol: „Ritmul D-lor Toni-Preșcură” și în numărul 110 din 22 Mai 1937 alt articol: „Abuzuri și banchete”

Aceste articole arătând adevăruri crude care privesc viața școlii primare românești în general și viața școlii pri-

mare mehedințene în special, atragem atențiunea colegilor învățători mehedințeni asupra lor.

Poșta Administrației

D-l Gheorghe Peraanu, director al școlii primare, din Baia-de-Aramă, e rugat și pe această cale a depune la Administrația acestei publicațiuni suma de 870 lei ce a încasat ca abonamente pe anul 1938 dela 29 învățători din plaiul Cloșani.

Publicațiunea se tipărește cu cheltueli mari și are nevoie și de această sumă, neapărat.

Și colegul Gh. Topală e rugat a trece pela administrația foii.

Rezultatul examenului de definitivat

pentru învățătorii din centrul Craiova

Craiova 18 Mai

La școala Normală de învățători „Staf Velovan”, din Craiova s'a ținut examenul de definitivat pentru învățătorii din Centrul Craiova.

Comisiunea de examinare a fost alcătuită astfel:

Președinte, d-na Victoria Tr. Heroiu-București.

Membri: prof. Al. Tomescu târgoviște; D. Dragoș-Arad și secretar D. Theodor Gh. Ionescu.

La acest examen au fost înscriși 297 candidați, din cari s'au prezentat 248 absentând 49.

Au fost respinși 49 candidați și au fost declarați reușiți 198.

Pe județe, numărul reușitelor este următorul: Dolj 33 din 43 prezenți; Gorj 17 din 18; Vâlcea 45 din 57; Mehedinți 57 din 72; Romanați 19 din 23; Olt 17 din 24; diverse județe; 10 din 11.

Coefficientul reușitelor este de 79.80 la sută din 85.50 prezenți.

Respinși 20.16 la sută.

DIN JUD. MEHEDINȚI AU REUȘIT

Scântee Iulian 9.66, Papavă Elisabeta 9.33, Roșianu Theodora 8.66.

Cu media 8.00

Boroșleanu Ioana, Stoicheci Stela, Trăilă Constanța.

Cu media 7.66

Căruntu Sever, Drăgoi Ioan, Dumitran G. Theodora, Enescu P. Ana, Gâlcă Ecaterina, Muraru M. Ioan, Popescu Eugenia.

Cu media 7.33

Ciulin Florea, Diaconu I. Grigore, Epure Aristotel, Goiceanu Eleonora, Iliescu C. Ruxandra, Ionescu Nicolija, Iutu P. Ioan, Mănescu I. Grigorie, Popa I. Paula, Popescu D. Ana, Popescu Traian Maria, Roșu Ioana, Tămaș Pr. Constanța, Văjaică I. Iorgu, Zaharescu Maria.

Cu media 7.00

Bădescu Elvira, Boată N. Victor, Botescu Aneta, Giungulescu Maria, Drăghici Mihail, Epure Maria, Enescu Constantin, Gâtan Lucia, Ionescu N. Virginia, Iutu I. Paula, Lăpădătescu Gheorghe, Mișescu I. Constantin, Păunescu Petre, Păunescu A. Sofia, Pârjan Aurel, Pleșa Eufrosina, Popescu Pr. Lucreția, Rafa Stana, Sahagia E. Vasile, Sanda St. Virginia, Sănătescu Maria, Stoichișescu Elena, Ștefănescu S. Elvira, Ștefănescu Ioan, Tipărescu I. Dumitru, Toargă Iacob, Veselu Emil, Visdei Emil și Moacă N. Ioan.

După Ziarul „Universul”